

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG LEGFELSŐBB BÍRÓSÁGA

mint felülvizsgálati bíróság

Gfv. IX. 30. 045/2011/5. szám

A Magyar Köztársaság nevében!

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság a dr. Papp Zoltán András ügyvéd által képviselt **felperesnek**, dr. Bálint Tibor ügyvéd által képviselt **I. rendű, II. rendű** és felszámoló által képviselt **III. rendű alperesek** ellen vállalkozói díj megfizetése iránt a Pesti Központi Kerületi Bíróságnál 6.G.302.599/2009. szám alatt indult és a Fővárosi Bíróság 1.Gf.75.409/2010/9. számú ítéletével befejezett perében az említett számú másodfokú határozat ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság a Fővárosi Bíróság 1.Gf.75.409/2010/9. számú ítéletének felülvizsgálattal nem támadott - az elsőfokú bíróság ítéletének a II.r. alperest a felperes javára 2,093.881 (Kettőmillió-kilencvenháromezer-nyolcszáznyolcvanegy) forintban és kamataiban, valamint az állam javára 125.600 (Százhuszonötezer-hatszáz) forint kereseti illetékben marasztaló, a III. r. alperessel szemben a keresetet elutasító rendelkezését helybenhagyó részét nem érinti.

A II.r. alperessel szembeni ezt meghaladó keresetet elutasító, valamint a felperest az állam javára 80.600 (Nyolcvanezer-hatszáz) forint kereseti illetékben marasztaló elsőfokú ítéletet helybenhagyó rendelkezését hatályában fenntartja.

Az I.r. alperessel szembeni keresetet elutasító, valamint a felperest további 71.800 (Hetvenegyezer-nyolcszáz) Ft kereseti illetékben marasztaló elsőfokú ítéletet helybenhagyó rendelkezését, továbbá a felperest az alperesek javára perköltségben és az állam javára fellebbezési eljárási illetékben marasztaló rendelkezését hatályon kívül helyezi, e körben a Pesti Központi Kerületi Bíróság 6.G.32.599/2009/10. számú ítéletét megváltoztatja, és kötelezi az I.r. alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 nap alatt 1,213.873 (Egymillió-kétszáztizzenháromezer-nyolcszázhetvenhárom) forint tőkét, ennek 2001. június 10-étől a kifizetés napjáig járó, a mindenkorli jegybanki alapkamat kétszeresét kitevő késedelmi kamatát, valamint 75.281 (Hetvenötezer-kétszáznyolcvanegy) forint elsőfokú részperköltséget, továbbá az államnak az adóhatóság felhívására 72.300 (Hetvenkétezer-háromszáz) forint kereseti illetéket.

A II.r. alperes által a felperesnek fizetendő elsőfokú perköltség összegét 46.327 (Negyvenhatezer-háromszázhuszonhét) forintra leszállítja, a felperest az államnak fizetendő kereseti illetékből további 71.800 (Hetvenegyezer-nyolcszáz) forint megfizetése alól mentesíti.

Köteles a felperesnek 15 nap alatt az I.r. alperes 76.000 (Hetvenhatezer) forint másodfokú és felülvizsgálati együttes, a II.r. alperes pedig 24.100 (Huszonnégyezer-egyszáz) forint másodfokú részperköltséget megfizetni. Az ezt meghaladó másodfokú és felülvizsgálati perköltségeiket a felek maguk viselik.

Köteles a felperes 158.400 (Százötvennyolcezer-négyszáz) forint az I.r. alperes 146.200 (Száznegyvenhatezer-kettőszáz) forint fellebbezési és felülvizsgálati együttes eljárási illetéket az államnak az adóhatóság felhívására megtéríteni.

Ez ellen az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s :

A felülvizsgálati kérelem szempontjából irányadó tényállás szerint az I.r. alperessel mint építtetővel (beruházó) kötött vállalkozási szerződés alapján a III. r. alperes generál kivitelezésében épült az építkezés befejezést követően a II.r. alperes tulajdonába került társasház. Az épület festő-mázoló munkálatait a III. r. alperessel kötött alvállalkozási szerződés alapján a felperes végezte. A szerződésben vállalt munkákat elvégezte, azok alvállalkozói díját a III. r. alperes kiegyenlítette.

A felperes a módosított keresetében az I-II. és III. r. alpereseket 3,706.113 Ft + ÁFA, mindösszesen 4,632.636 Ft vállalkozói díj és annak 2001. június 1-jétől járó kamatai megfizetésére kérte kötelezni. Előadta, hogy az I-II. r. alperesek megbízottjaként eljáró P A és T P projekt menedzserekkel szóban kötött vállalkozási szerződés szerint - írásbeli árajánlat alapján - részben az egyes lakásokon belül, részben pedig azokon kívül pót-festési és mázolósi munkákat végzett, amelynek ellenértékét az alperesek nem fizették meg.

Az I. és II. r. alperes a kereset elutasítását kérték. Azzal védekeztek, hogy a felperessel nem álltak jogviszonyban, a keresetlevélben írt munkákat, - amelyeknek egyébként sem a felperes általi elvégzését, sem annak vállalkozói díját nem vitatták, - a felperes a III. r. alperes alvállalkozójaként végezte, az érte járó vállalkozói díjat a III. r. alperes (ott felperes) a Fővárosi Bíróság előtt az I.r. alperessel szemben a 9.G.40.900/2007. szám alatt folyt (a per korábban más számokon is folyamatban volt)

jogerős ítélettel befejezett perben érvényesítette, ezért a felperes velük szemben a díj iránti igényét nem érvényesítheti. A III. r. alperes nem tett észrevételt.

Az elsőfokon eljáró Pesti Központi Kerületi Bíróság a 6.G.302.599/2009/10. számú ítéletében a II.r. alperest a lakáson belül végzett pótmunkák ellenértékeként 2,093.881 Ft-ban, annak 2001. június 10-től járó késedelmi kamataiban és 97.796 Ft részperkölttségben marasztalta a II. r. alperessel szemben a keresetet ezt meghaladóan, az I. és III. r. alperesekkel szemben pedig teljes terjedelmében elutasította.

A Fővárosi Bíróság a felperes és a II.r. alperes fellebbezése folytán hozott 1.Gf.75.409/2010/9. számú ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletét részben és akként változtatta meg, hogy a felperest az I-II. r. alperesek mint egyetemleges jogosultak javára 132.500 Ft elsőfokú perköltség megfizetésére kötelezte.

Mindkét fokú bíróság egyetértett abban, hogy a felperes a II. r. alperes megbízottjának T P-nek a szóbeli megrendelése alapján végzett 1,675.105 Ft + ÁFA, összesen 2,093.881 Ft értékű festési és mázolósi munkát a keresetlevélben megjelölt 5 lakásában. Ez alapján a másodfokú bíróság helybenhagyta az elsőfokú bíróságnak a II.r. alperest 2,093.881 Ft-ban és kamataiban marasztaló ítéletét. A további, a 2001. január 19-én, valamint a 2001. április 24-én kelt felperesi árajánlat alapján, továbbá a homlokzat, a támfalak és a téglafal festésének az I-II. r. alperesi megbízottak által történő megrendelését az eljáró bíróságok nem találták bizonyítottnak, ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróságnak a felperes további 2,031.004 Ft + ÁFA, összesen 2,538.755 Ft vállalkozói díj és járulékai iránti keresetét elutasító rendelkezését helybenhagyta.

A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, amelyben - tartalma szerint - annak hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróság ítéletének részbeni megváltoztatását és az I-II. r. alperesek további 2,538.755 Ft vállalkozói díjban és annak 2001. június 10-étől járó kamataiban való marasztalását kérte.

Vitatta, hogy a korábbi eljárásokban a további 2,538.755 Ft vállalkozói díj alapját képező vállalkozási szerződés szóban történő megkötését nem tudta bizonyítani. Állítása szerint a Fővárosi Bíróság előtt folyamatban volt, és a jelen perben az elsőfokú bíróság által a per anyagává tett 9.G.40.900/2007. számú per iratanyaga bizonyítja, hogy a jelen perben érvényesített vállalkozói tevékenységet az I. r. alperes megrendelése alapján végezte. Az ottani perben a jelen per I.r. alperesének a 2005. szeptember 8-ai tárgyaláson tett nyilatkozata szerint leázások miatt a homlokzat újrafestését az alperes külön megbízása alapján

nem a per ottani felperese, hanem egy másik cég végezte. Tekintve, hogy az épületen más festő cég nem dolgozott, nyilvánvaló, hogy ezt a munkát a jelen per felperesének kellett elvégeznie. A jelen per III. r. alperese 26. sorszám alatt benyújtott beadványában maga is kijelentette, hogy a homlokzat festésére külön vállalkozási szerződést kötött az I.r. alperes más vállalkozóval. A hivatkozott per felperese - a jelen per III. r. alperese - a keresetlevelének 14. számú mellékletében kijelentette, hogy az északi, a keleti és a nyugati homlokzat festését a "D G Kft. külön megrendelte a festőnél". Az ottani perben kirendelt igazságügyi szakértői vélemény kitért arra, hogy a homlokzat festését a D G Kft. (jelen per I.r. alperese) megbízása alapján egy másik cég végezte. A homlokzat, a támfal és a téglafal újra festését az I. r. alperes közvetlenül rendelte meg a felperestől, az ezekhez szükséges anyagot a tanúként kihallgatott T P adta át a részükre. A hivatkozott perben tett nyilatkozatokat és szakértői véleményt az ottani alperes nem vitatta, sőt ezen nyilatkozatok egy része jelen perben az I.r. alperestől származott, ezért azokat a jelen perben eljáró bíróságoknak el kellett volna fogadniuk.

A jelen perben P A tanú a 2002. október 22-ei tárgyaláson jegyzőkönyvbe foglalt tanúvallomásában akként nyilatkozott, hogy az I.r. alperes megbízottjaként dolgozott, tehát a nyilatkozatait az I.r. alperes nevében és megbízásából tette. A tanú előadta, hogy olyan nyilatkozatot tett a felperes részére, miszerint "a nevezett munkákat el kell végeznie". A tanúnak ez a nyilatkozata a felperes álláspontja szerint nem tekinthető csupán műszaki egyeztetésnek, ez a nyilatkozat kifejezett megrendelés volt. T P tanú saját nyilatkozata szerint a II. r. alperes megbízásából látta el a projektvezetői feladatokat. Az árajánlatokat T P kérésére készítette. Valamennyi, az eredeti szerződésben nem szereplő festő, mázoló munkát a megbízottak által kért és maga által készített árajánlat alapján végezte el, az árajánlatot az I.r és II.r. alperesek megbízottai elfogadták, ezzel szóban a vállalkozási szerződés létrejött. A munka elvégzését az alperesek nem vitatták, ezért a vállalkozói díjat az I. és II. r. alperesek kötelesek megfizetni.

Az alperesek felülvizsgálati ellenkérelmet nem nyújtottak be.

-.-.-.-

A Legfelsőbb Bíróság a Fővárosi Bíróság jogerős ítéletét a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta felül, és a felülvizsgálati kérelmet a következők szerint részben alaposnak találta.

A Legfelsőbb Bíróság megítélése szerint az eljáró bíróságok a rendelkezésre álló bizonyítékok okszerűtlen mérlegelésével jutottak arra a következtetésre, hogy a felperesnek nem sikerült

bizonyítania miszerint a felülvizsgálat tárgyát képező pótmunkák közül a külső homlokzat, a támfalak, valamint a téglafal festését az I. r. alperes megbízottjának P A-nak a megrendelésére végezte azaz, hogy a felperes és az I.r. alperes között szóbeli vállalkozási szerződés jött létre, amely alapján 1,213.873 Ft további vállalkozói díjra jogszerű igényt támaszthat. Helytelenül, okszerűtlenül, iratellenesen mérlegelték P A tanú vallomását, és az egyéb bizonyítékokat és ez alapján jutottak arra a helytelen következtetésre, hogy a felperes a támfalak, a homlokzatok, valamint a téglafal festésére vonatkozó vállalkozási szerződés szóban történő megkötését nem tudta bizonyítani.

A Ptk.205.§-ának (1) bekezdése szerint a szerződés a felek kölcsönös és egybehangzó akaratnyilvánításával jön létre. A felperes által készített tételes költségvetésnek az alperesek megbízottai részére történő átadása a Ptk. 211. §-a szerinti szerződési ajánlatnak minősül. A Ptk.389.§-a a vállalkozási szerződésre írásbeli alakot nem rendel, ezért annak elfogadása akár szóban, akár írásban, de ráutaló magatartással is történhetett. P A tanú a 2002. október 22-én tartott tárgyaláson azt vallotta - a felperessel egyezően - hogy az I.r. alperes megbízásából járt el, a tételes költségvetéseket azonban a felperes T P kérésére készítette. A tanú a felperes előadásával szemben úgy nyilatkozott, hogy a maga részéről a felperessel a homlokzat, valamint a támfalak festéséről tárgyalt, de ennek során csupán olyan nyilatkozatot tett, miszerint a "munkát el kell végeznie" a felperesnek. Ez az eljárás bíróságok szerint is csupán műszaki egyeztetést, nem pedig szerződési nyilatkozatot jelentett.

A Legfelsőbb Bíróság megítélése szerint ezzel szemben az I. r. alperes megbízottjának a már elkészült költségvetés ismeretében tett az a nyilatkozata, hogy az ajánlattevőnek el kell végeznie a vállalt munkát a szavak általánosan elfogadott jelentése szerint nem jelenthetett mást, mint hogy a felperes által tett szerződési ajánlatot elfogadja, és megrendeli az abban írt munka elvégzését. A fenti értelmezést támasztotta alá a III. r. alperesnek felperesként a Fővárosi Bíróság előtt indított, már ismertetett perben rendelkezésre álló egyes iratok tartalma is. A szóban létrejött vállalkozási szerződés a megbízó I. r. alperest jogosítja és kötelezi, ezért az I. r. alperes a homlokzat, a támfalak és a téglafal festésével felmerült 971.099 Ft + ÁFA összesen 1,213.873 Ft vállalkozói díj fizetési kötelezettségét alappal nem vitathatja, ezért az I.r. alperessel szemben jogszabálysértő módon került sor a kereset elutasítására.

Osztotta a Legfelsőbb Bíróság a perben eljárás bíróságok jogi álláspontját avonatközásban, hogy a felperesnek nem sikerült bizonyítania a 2001. január 19-én és 2001. április 24-én készített költségvetés alapján végzett munkákat kinek a megrendelésére

végezte, a kihallgatott tanúk vallomása alapján ezt kétséget kizáróan megállapítani nem lehetett. P A tanú azt állította, hogy T P is az I. r. alperes megbízottja volt, a tételes költségvetést is az I. r. alperes nevében kérte továbbá, hogy az elkészült költségvetést a felperes a III. r. alperesnek adta át, és a III. r. alperestől került az I-II.r. alperesek megbízottaihoz. T P ezzel szemben a II. r. alperes megbízottjának vallotta magát. A felperes a fellebbezésében is csak azt állította, hogy a homlokzatok, a támfalak és a téglafalak festése nem szerepelt a III. r. alperessel kötött alvállalkozói szerződésben, és a III. r. alperes nem érvényesített igényt ezekkel kapcsolatban.

A további, a 2001. januári és áprilisi költségvetés alapján végzett munkák megrendelésére vonatkozó olyan bizonyítékot azonban amelyet az eljáró bíróságok nem foganatosítottak, vagy a mérlegelés során nem vettek figyelembe avagy helytelenül mérlegeltek, - és amelyek figyelembe vétele vagy helyes mérlegelése mellett arra a következtetésre kellett volna jutniuk, hogy a fenti munkákat az I. vagy a II. r. alperes rendelte meg - megjelölni a fellebbezésében sem tudott, erre vonatkozó bizonyítási indítványt nem terjesztett elő. A rendelkezésre álló bizonyítékok viszont a Legfelsőbb Bíróság megítélése szerint sem voltak elégségesek a megrendelő személyének megállapításához. A bizonyítási kötelezettség a Pp. 164. §-ának (1) bekezdése szerint a felperest terhelte, így a bizonyítatlanság következményeit is neki kell viselnie.

A felperes a keresetét vállalkozási szerződésre alapította. Vállalkozói díjban csak az marasztalható, aki bizonyítottan megrendelést adott a vállalkozás tárgyát képező munkák elvégzésére, ezért az I. és II. r. alperesek egyetemleges marasztalása szóba sem kerülhet. Jogsértés nélkül utasították el, ezért az eljáró bíróságok a felperesnek a 2001. januári és áprilisi költségvetések alapján végzett munka vállalkozói díjaként megjelölt 1,324.882 Ft és járulékai iránti keresetét.

A kifejtettekre figyelemmel a Legfelsőbb Bíróság a rendelkező rész szerinti döntését a Pp. 274. §-ának (4) bekezdése alapján hozta meg.

A felperest elsőfokú perköltségben az alperesek javára az I. és a II. fokú bíróság is marasztalta. A felperes az I. r. alperesnek perköltséget fizetni nem köteles. A II. r. alperestől a felperest megilleti 130.293 Ft perköltség, amelyből azonban le kell vonni az 1,324.882 Ft után a II. r. alperes részére a felperestől járó 83.966 Ft ügyvédi munkadíjat, ezért a Legfelsőbb Bíróság a II. r. alperes által a felperesnek fizetendő elsőfokú részperköltség összegét 46.327 Ft-ra leszállította, egyben a felperest az államnak fizetendő kereseti illetékből az I. r. alperes pervesztességére tekintettel 71.800 Ft megfizetése alól mentesítette.

Az I. r. alperes pervesztes lett, ezért a Pp. 78.-ának (1) bekezdése szerint köteles a felperesnek a perrel felmerült költségeit megtéríteni. A felperesnek az I. r. alperessel kapcsolatban a 32/2003.(VIII.22.) IM. r. 3. §-a (2) bekezdésének a/ pontja szerint felszámítható, az ÁFA-t is tartalmazó ügyvédi munkadíj pernyertességgel (a másodfokú és felülvizsgálati eljárásban is 48 %) arányos 76.000 Ft ügyvédi munkadíj költsége merült fel.

A II. r. alperes a másodfokú eljárásban a felperes keresete tekintetében teljes egészében pernyertes lett. Az ítélet őt marasztaló rendelkezései ellen azonban maga is fellebbezett, amely fellebbezését a másodfok alaptalannak találta. A másodfokú eljárásban ezért beszámítás után 24.000 Ft másodfokú részperköltség illeti meg. A felülvizsgálati eljárásban a II. r. alperesnek költsége nem merült fel.

Az ezt meghaladó költségeiket a felek maguk viselik.

A másodfokú eljárásban a felperes további 2,538.775 Ft megfizetése érdekében fellebbezett, amelyből 1,213.873 Ft-ban a bíróság az I.r. alperest marasztalta 1,324.882 Ft iránti keresetét a II. r. alperessel szemben a bíróság elutasította. A II.r. alperes a fellebbezésére az illetéket lerótt, amelyet maga tartozik viselni. Fellebbezési és felülvizsgálati eljárási illetéket a felperes nem rótt le, 152.300 - 152.300 Ft illeték feljegyzésre került. A felperes fellebbezése 1,213.882 Ft tekintetében alapos volt, az ez után járó fellebbezési és felülvizsgálati eljárási illetéket - 146.000 Ft-ot az 1990.évi XCIII. tv. 74.§-ának (3) bekezdése alapján alkalmazandó, a költségmentességről szóló 6/1986.(VI.26.) IM. r. 13. §-ának (2) bekezdése és 15. §-ának (1) bekezdése szerint - az I. r. alperes, az általa alaptalanul fellebbezett 1,324.882 Ft után járó fellebbezési és az alaptalan felülvizsgálati kérelme folytán felmerült 158.400 Ft együttes eljárási illetéket a felperes köteles az államnak az adóhatóság felhívására megtéríteni.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274.§-ának (1) bekezdése szerint tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2011. március 29.

**Dr. Vezekényi Ursula s.k. a tanács elnöke,
Gyöngyösiné Dr. Gyügyei Klára s.k. előadó bíró,
Dr. Lőrincz Györgyné s.k. bíró**

A kiadmány hitelűl:

(PBné)